

Οι ετυμολογικές ρίζες του κουραμπιέ και του μελομακάρονα

Πώς καθιερώθηκε η

ονομασία των δύο αγαπημένων χριστουγεννιάτικων γλυκών

Είναι σήμα κατατεθέν των Χριστουγέννων και κανείς δεν μπορεί να αντισταθεί στη νοστιμιά τους. Οι κουραμπιέδες και τα μελομακάρονα πλημμυρίζουν με γεύσεις τους ουρανίσκους και γίνονται μια αγαπημένη συνήθεια των εορτών. Ποια είναι όμως η ετυμολογία των δύο γλυκών; Σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε ο Δημήτρης Σταθακόπουλος, δρ. κοινωνιολογίας της Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, μουσικολόγος και δικηγόρος η ρίζα είναι: Qurabiya στα Αζέρικα, Kurabiye στα Τούρκικα και φυσικά κουραμπιές στα ελληνικά, που στην κυριολεξία σημαίνει Kuru = ξηρό, biye = μπισκότο. Όμως, η ονομασία μπισκότο καθιερώθηκε τον Μεσαίωνα, ετυμολογικά προερχόμενη από το λατινογενές bis-cuit, που σημαίνει ψημένο δύο φορές (στα αρχαία ελληνικά λεγόταν δί-πυρον), ως τεχνική ψησίματος για να μην «χαλάει» εύκολα ο άρτος, κυρίως των στρατιωτών και των ναυτικών. Στα σύγχρονα ιταλικά, η λέξη είναι biscotto (το cookies έχει φλαμανδική / ολλανδική προέλευση που πέρασε στην αγγλική γλώσσα). Το λατινικό bis-cuit διαδόθηκε μέσω των Βενετών εμπόρων και στην Ασία, όπου καθιερώθηκε ως παραφθορά της λατινικής λέξης, σε biya/biye, οπότε συνδέθηκε με το δικό τους Qura /Kuru (ξηρό) και έδωσε τη νέα μικτή (λατινο-ανατολίτικη) λέξη Qurabiya / Kurabiye, η οποία με αντιδάνεια ξαναγύρισε στη δύση και ελληνοποιημένη πλέον έδωσε το «κουραμπιές» με την έννοια του ξηρού μπισκότου, που διανθίστηκε με

αμύγδαλα, ζάχαρη άχνη κ.λπ.

Τα μελομακάρονα έχουν ετυμολογικά αρχαιοελληνική προέλευση όσο και αν το μυαλό πάει στο «ιταλικό» μακαρόνι. Στα λεξικά αναφέρεται ότι η λέξη «μακαρόνι» παράγεται από τη μεσαιωνική ελληνική λέξη «μακαρωνία» (επρόκειτο για νεκρώσιμο δείπνο με βάση τα ζυμαρικά, όπου μακάριζαν το νεκρό). Η μακαρωνία με τη σειρά της έρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «μακαρία», που δεν ήταν άλλο από την ψυχόπιτα, δηλαδή, ένα κομμάτι άρτου, στο σχήμα του σύγχρονου μελομακάρονου, το οποίο το προσέφεραν μετά την κηδεία.

Αργότερα, όταν η μακαρία περιλούστηκε με σιρόπι μελιού ονομάστηκε: μέλι+μακαρία = μελομακάρονο και καθιερώθηκε ως γλύκισμα του 12ημέρου, κυρίως από τους Μικρασιάτες Έλληνες και με το όνομα «φοινίκια». Οι Λατίνοι και αργότερα οι Ιταλοί χρησιμοποιούσαν τη λέξη μακαρωνία ως *maccarone* που τελικά κατέληξε να σημαίνει το σπαγγέτι. Τέλος, από το μεσαίωνα και μετά στη Γαλλία και την Αγγλία, ένα είδος αμυγδαλωτού μπισκότου ονομάστηκε «*macaroon*» (το γνωστό σε όλους σήμερα «μακαρόν»).

Πηγές:newsbeast.gr -constantinoupoli.com